עין משפט
נר מצוה

ו: הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות

מסורת הש"ס

הטמאים א) אסור צירן ורובצן. מי מהטמאים דריס קמה דהטעור והטובע (חולין קכ:) מוקמינן ליה לעורו כבשרו ובמ"כ לא דריס ליה גבי שריס מלא גבי בהמה טמאה דמתי' טמאים הם לכם ומיהו ע"כ מהטמאים דשלהם דריס כדמוכח פ' העור והרובע (פסחים קי.) ובמעמיתן דהמתה מלב ונמעו דמיימי ב) על כן דרשת דהטמאים ופרין לכמות רחמנא בשריס ולימו הנך ולינמרו מיניה משמע דמיעה דריס ד) ול"ל דמ"ח יתיר ה) דהטמאה דריס עורות שלהם כשרים שלהן מדע דגבי בהמה דכתב טמא ולא כתב הטמאת דריס כמ"כ לאסור צירן ורובצן ומיהו אמכי דריס מן הטמאים פרק הטעור והרובע (פסחים קי.) לאסור בילת הסרן ובפסח פ"ה ה' יתירא נדרשת לאסור צירו ורובצו ולעורו כשבשו ולבילת הסרן:

לאסור צירן ורובצן. מטמע הכא לציר לתוריית מדפרין מינה מאי שנא מלב מציר פ"ג דרשה גמורה היא ובפרק הטעור והרובע (פסחים קי.) גמי אמר בריסי ורקא דבפרק לולי שנתעדרו (פ"ז מ.) גבי גד טמא מפליג בין מעכל בשיולו לנוטפו ופרק גיד הנשה (חולין צ:) ת"ר יכול ליה דגים דריסיא בפחתים ופרין והא ת"ר יכול מין במינו לא נטיל ב) שאני ליה דיעה בעלמא הוא משמע שהוא מדרבנן וי"ל ליה דגים דרבנן ליה שלים לתוריית ותפ"ג דבתורת כהנים גמי דרשי' שקן הוא לכם נמי דגים מטמעת בעלמא הוא ופ"ק בפרק כל הכשר (חולין קיב:) נמי רב מרי למלמא בשר שמוטה בהדי טריפה ואסר ליה רבא משמע הטמאים ופרין ליה מדג טהור שמלמו עם גד עמא הימי פרין מדג לבשר ג) וי"ל דקים ליה למשי ליה מדרבנן ומשמ' מדוחמת (פ"י מ"ת) גמי מנן וכפ' גיד הנשה (חולין צ:) מייתי לה דג טמא לילו לאסור ג"מ הא דשריץ לה משום לולי נעשו ומה שכתוב בספרים ג"מ ליה מוחר לו נרם ליה ולקנ מימה מין לנרך קרא כשרן ובנמשה נמלה ודגים לליכא קרא לא אסר מדלתוריית הימי מיימי דבא ליה סם מהטמאים לאסור ליה טריפה: **רובצן** וקיפה שלהן. וא"ת מיפוק לי' ממסכת [ו] (ב) מכלן אתה דן לכל איסורין שבתורה פסחים (ד' מד.) וי"ל עיקר קרא לעיין ותורמת הדם ד) והמעלת פעמים שאתה ממעט ועיקר קרא לזקן ואינו לפי כבודו (ע"ז ד' ב. נדרים ד' יט.) ובפ"ק דתמורה (דף ו.) גמי אמר רבנים פרט לנעלי קנין ואמר פרט לחנר ושומה ולא עיקר קרא לנעלי קנין דמפעמים דריס ליה סם ה) ומיהו כלן אין צריך לומר כך דתוריית דרובצן וקיפה (לשמועי' ו) דהוי כממש שם המתה הסרן דהוי כשתים ואינו בכלל אחילה ואכילה כתיב בהו קרא כגון שמלתו והסם (חולין קכ.) מייתי לה גבי המתה מלב ממן ונגלת עוף טהור ונמעו מיהו קשה דמשמע הכא דאיסורין לציר לנשמעינן דמשני כגוף הסרן דפרין מינה מחלב דיתמר כמו ליר וע"ל דשקלים הן ומיהו מציר למודיה לן הוה שמעינן ליה שהי שמיה כאכילה דהוה מני לאוקמא כשהקפוה ואכלו:

קיפה שלהן. בפ' העור והרובע (חולין קכ.) אמר מתי קיפה פרמא ופרין הוא עלמו לעורו מותמת בעלמא אלא מאי קיפה שהקיפה את הקנה ואכלה ומשמע דקיפה לא בעי שחיטה ואפי' הכי אסור לאכלה משום שנאמר לא תאכלו כל נבלה (דברים יד כא) ומשמע דנבלה